

ANALISIA

Xahubidearen geografia

Urko Apaolaza Avila

@urkoapaolaza

ARGAZKIA: INTERBIAK

Bagenekien azpiegitura erraldoiak erakitzen dirutza joan dela azken bi hamarkadatan Espainiako Estatuan. Baina orain, Espainiako Geografoen Elkarteak zenbaki eta toki zehatzak jarri dizkio "xahubidearen geografiari".

Elkarteak azken buletinean argitaratu duen ikerketa baten arabera, erakunde publikoek 81.000 milioi euro xahutu dituzte 1995etik 2016ra bitartean sekula egin behar ez ziren azpiegituratan. Ikerketa egin duten Madril, Valentzia, Kanariar Uharteak, Kantabria eta Herrialde Katalanetako unibertsitateetako adituek xahututako azpiegituren zakuan sartu dituzte erreskatatuak izan diren museoak, geltokiak, auditorioak, errepideak... baita itxi eta erabilera gabe daudenak edota gainkoste izugarria izan dutenak ere. Estaturako BPGa %20 txikitzea ekarri duten proiektuak dira. *Input* gehiegi geratu da hormigoian lurperatuta.

Euskal Herria ez da salbu. Txostenak ezagun zaizkigun hainbat obra dakartzta, hala nola Artxandako eta Seranteseko tunelak (96 eta 47 milioi euroko zuloak), Gasteizko Bai Center biltzar-jauregiaren proiektua (15 milioi), Urduñako La Rondina poligonoa (17 milioi) eta Iruñeko Reyno Navarra Arena pabilioia (60 mi-

lio). Noingo aireportua eta Loiukoaren eraberritzea ere aipatzen ditu idatziak, baita *Euskal Y*-a ere; zehazki gogorarazten du 2016an Gipuzkoako zatiak %16ko gainkostua zuela pilatuta, 246 milioi euro. Hain zuzen, abiadura handiko sare espainiarra azken hamarkadako "gai geopolitiko funtsezkoena" izan dela diote txostenek.

Ikerketa "hurbilketa" bat baino ez da, eta egileek aitortu dute ez daudela behar luketen obra guztiak. Euskal Herrian, eraikitzen ari diren beste azpiegitura asko ere zaku horretan sar genitzake seguruenik. Bat aipatzearen, Esako urtegia handitzeko oraingoz 140 milioi euro gehiago behar izan direla ohartarazi berri du kontu auzitegiak (ikusi 33. orrialdea).

Badira urte batzuk AHTren kontrako *Hendaiako Agiria* sinatu zela CADE elkarrekin sustatuta, Behar Gabeko Proiektu Erraldoi eta Inposatuen Kontrako Foro europarraren ernamuina izan zena. Multinazional eta handi-mandien "inpunitatea" borrokatu behar dela azpimarratu dute foro horretan. Bestela, xahubidea egin dutenak zigortu beharrean, alferreko proiektu horiek gelditzen saiatu direnak auzipetzen jarraituko dute.

EKONOMIAREN TALAIAN

Bankuek Sánchezi xantaia, pentsioengatik

Juan Mari Arregi

Pentsio publikoen jasagarritasuna, krisi eta hazkunde garaietan izan behar duten eguneraketa, pentsionisten duintasuna, beren aldarrikapenak egiteko erakutsi duten auserdia eta irmotasuna... Gobernuen mahai gainean eta eztabaida publikoan dauden gaiak dira. Pentsionisten mugimenduak eragin du hori, bereziki Euskal Herrian, hobekuntzak agindu dizkieten arren denboran eutsi egin baitiete mobilizazioei, euren ustez ez direlako nahikoak. Joan den astean Espainiako Senaturaino joan dira euren aldarrikapenak politikariei eramatera.

Pentsionisten helburuak gertutik jarraitzen dituzte multinazionalak eta banku handiek, pentsioen defizitaren arazoa konpontzeko zerga berezia ezarri nahi baitiete. Bankuek, BBVaren kontseilari delegatuaren ahotik, mehatxua eta xantaia egin dio Pedro Sánchezen Gobernuari zerga hori ez dezan onartu. "Akatsa" litzatekeela dio eta "kredituaren garestitzea" ekarriko lukeela. Bankuek, multinazionalak bezala, ez dute euren etekin pilaketa ukitzerik nahi, ezta akziodunek jasotzen dituzten dibidendu ederrak ere. Horregatik egiten dute mehatxu, zergak euren bezeroei eragingo diela esanez. Gobernuari xantaia egiteko modua da.

Sánchezen Gobernuahala da jaiotzen, baina ez luke xantaia horren aurrean amore eman behar eta tinko eutsi beharko lioke pultsuari, behingoagatik enpresa eta banku handiek jar dezaten euren irabazi milioidunetatik zati oso txikia litzatekeena. Aurrera, beraz, pentsioen defizitari irtenbidea emateko zerga horiekin. Lortzeko, pentsionisten babesa izango luke, eta horren ondorioz, espainiar parlamentuaren zati handi baten babesa ere bai, Moncloara hala iritsi baitzen.